

Медицина ғылымын зерттеген ғалымдар

**Дайындаған: Нұрман
Жалғасбай
11 топ**

- Медицинаның атасы саналатын дәрігер ғалымдардың бірі ол **Абу Али Хусейн ибн Абдуллах Ибн Сина** болатын. Оның да дүние жүзіне емдік қасиеті аты шығып, әр елдерге, басқа қалаларға шақыру алып, сапарда болған мәлім. *Ол науқастың жағдайын емдеп қана қоймай, оның көңіл күй жағдайын біліп оны шегеріп отыру қажет деген ұсынысқа келген.*

Микроорганизмдер
XVIII ғасырдың аяғында
ашыла бастаған, ал XIX
ғасырдың басында
ғылым ретінде
қалыптасты.
Микробиология негізін
қалаушысы француз
ғалымы химигі және
микробиологы

**Луй Пастер(1822-1895) еңбектерімен
байланысты**

**Медициналық
микробиологияның
жетістіктерінің бірі
орыс ғалымы, биолог,
патолог, иммунолог
және бактериолог Илья
Ильич Мечников
(1845-1916) еңбектерімен
байланыстырады.**

- Иммунология, фагоцитоз теориясын және эволюциялық эмбиологияның негізін қалаушысы
- Антиденелердің пайда болу себептерін
- Орыс бактериология мектебінің негізін қалаушысы
- 1908 жылы гуморальды иммунитет туралы ғылымның негізін қалаған үшін Пауль Эрлих пен Илья Ильич Мечников Нобель сыйлығын ие болған

Медициналық микробиология
прогрессі ХІХ ғасырдың аяғындағы
неміс ғалымы **Роберт Кох**
(1843-1910) пен байланысты 1882
жылы наурызда Берлиндік
физиологиялық ұйымда сол уақытта
етек алып көп адамдардың өліміне
себепші болған туберкулез
қоздырғышын тапқанын жариялап
микроскопта көрсеткен, соның
құрметіне **Кох** таяқшасы деп атаған
Бір жылдан соң Египетте холлера
эпидемиясы кезінде холлера
эмбрионын ашқан және т.с.с
медицинаға көптеген үлестерін
қосқан ғалым

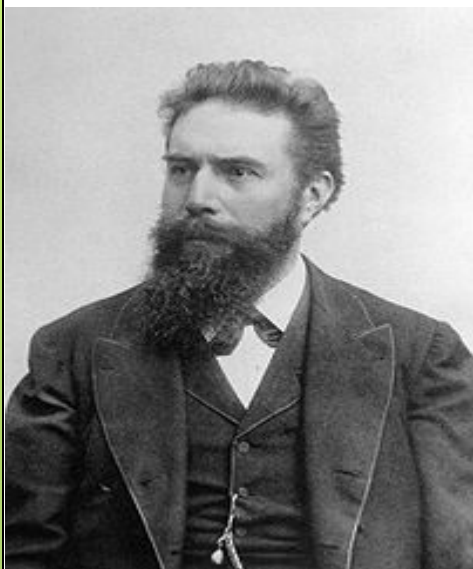
Антуан Анри Беккерель
(1852-1908)

Беккерель фотопластинаны тығыз қара қағазға орап, үстіне уран тұзының қиыршықтарын сеуіп, ашық күн сәулесіне қойды. Айқындағаннан кейін пластинаның тұз жатқан бөліктері қарайғанын көрген. Ендеше, уран, рентген сәулесі сияқты, мөлдір емес денелерден өтіп, фотопластинаға әсер ететін белгісіз сәуле шығарады екен. Беккерель бұл сәуле шығару күн сәулелерінің әсерінен пайда болады деп ойлады. Бірақ 1896 ж. ақпанның бір күнінде ауа райы бұлтты болғандықтан, кезекті тәжірибені өткізу сәті түспеді де, Беккерель үстіне уранның тұзы себілген мыс крест жатқан пластинаны үстелдің суырмасына алып қойған. Екі күн өткен соң пластинаны алып айқындаған кезде, онда крестің айқын коленкесі түрінде дақ пайда болғанын байқаған. Бұл — уран тұздарының сыртқы факторлардың әсерінсіз-ақ, өздігінен белгісіз сәуле шығаратынын көрсетеді.

Мария Склодовская-Кюри
(1867 - 1934)

1898 ж. Францияда Мария Склодовская-Кюри және басқа да ғалымдар торийдің сәуле шығаратынын байқаған. Бұдан әрі жаңа элементтері іздеуде негізгі күш салған Мария Склодовская-Кюри мен оның ері Пьер Кюри болды. Уран мен торийі бар рудаларды жүйелі түрде зерттеу, олардың ішінен бұрын белгісіз, Мария Склодовская-Кюридің отаны — Польшаның құрметіне полоний деп аталған, жаңа элементті бөліп алуға мүмкіндік берді. Ақырында өте қуатты сәуле шығаратын тағы бір элемент ашылды. Ол радий (яғни сәулелі) деп аталды, Өздігінен сәуле шығару құбылысының өзін ерлізайыпты Кюрилер радиоактивтік деп атады. Радийдің салыстырмалы атомның массасы 226-ға тең және Д.И. Менделеев кестесіндегі 88-нөмірлі торкөзге орналасқан. Кюри ашқанға дейін бұл торкөз бос болған. Өзінің химиялық қасиеттері бойынша радий сілтілік жер элементтеріне жатады. Соңынан реттік нөмірі 83-тен жоғары химиялық элементтердің бәрі де радиоактивті болатындығы анықталды.

1891 жылы Вильгельм Конрад Рентген сәулеленудің жаңа түрін ашып, оны X-сәулелер деп атады. Әлі күнге дейін көп елдерде рентген сәулелері осылай аталады. Катодтық сәулелердің әйнекке түскенде ол көрінетін жарық- жасыл люминесценттік сәуле шығаратынын көрді.

Ең алғаш рет иондық сәулеленудің адамға зиянды әсері 1896 жылы, рентгенге түскен адамдар мен оны түсірген дәрігерлерде рентгендік дерматит пайда болған кезде тіркелген. Рентген сәулесі — гамма- және ультракүлгін сәулелер арасындағы диапазонды қамтитын электромагниттік толқындар.

1976 жылы Дженнер шешуші тәжірибе қойған. Сара Нельмс деген сиыр шешегі жұққан сауыншыдан шешек материалын 8 жасар дені сау Джеймс деген балаға егеді. 1 апта өткен соң бала сәл ауырып жазылып кетеді. Тағы 1 апта өткен соң нағыз қара шешектің өзін егеді. Бірақ балаға бұл қатерлі шешек жұқпайды. Сөйтіп Дженнер шешек ауруынан құтылудың жолын тапты.

Ғылыми иммунология атасы – француз Луй Пастер. Ол вакцина жасаудың универсалды тәсілін тауып тырысқақ, күйдіргі, құтыру ауруларына қарсы вакцина жасады.

1898-1899 ж.Н.Н.Чистович,Ж.Борде-Мечников шәкірттері антидене жасалуы үшін микроорганизмдер керектігі шарт емес екендігін анықтады.Бірақ бұл еңбек елеусіз қалды.Қазір осы жұмыстың әр түрлі жануарлардың тін антигендерін зерттеуде инфекциялық емес иммунологияның шығуының себепкер болғаны анықталып отыр.

1900ж. Ландштейнер қан топтарын ашты. Олар АВО жүйе деп аталады. Бір түрге жататын организмдердің иммунитеттік айырмашылығын зерттейтін иммунологияның бір тармағы пайда болды. Ол-тін изоантигенін зерттейтін ғылым.

Иммунология ғылымы дамуының жаңа белесі 1945 ж. Басталады және ағылшын ғалымы Медавар есімімен байланысты. Ол иммунитет ағзаны тек микробтан ғана емес, сонымен қатар генетикалық бөгде ағзалардың жасушалары мен тіндерінен де қорғайтынын дәлелдеді